DANMARK

Redaktionschef Anne Mette Svane – **Jourhavende** Tanja Parker Astrup – **Telefon** 33 47 17 02 – **E-mail** indland@pol.dk

Mest læste i går på www.politiken.dk/danmark
1. Hotelgæst dræbt efter julefrokost
2. Årets citat er en sand perle
3. Ung mand overfaldet med kniv på Strøget

Ung mand ramt af kniv

OVERFALD. Natten til i går blev en mand i tyverne stukket med kniv i Jorcks Passage ved Strøget i København. Han slap med overfladiske skrammer i maven. Ifølge politiet var der tilsyneladende tale om et 'uprovokeret' overfald.

ritzau

Mand dræbt ved hotel

ULYKKE. En 38-årig mand fra hovedstadsområdet blev i går fundet død ved Hotel Nyborg Strand. Manden var sammen med 110 kolleger til julefrokost, og politiet formoder, at han ved et uheld er faldet ud ad vinduet fra sit værelse på 3. sal.

ritzau

Garantien for en plejebolig er usikker

SERVICE. Ældre, der ikke længere kan klare sig i eget hjem, skal ikke hænge deres hat på den nye plejeboliggaranti.

Selv om regeringen har indført en garanti for højst to måneders ventetid efter visitation til en plejebolig fra 1. januar i år, kan regeringen ikke garantere, at den bliver overholdt. Indenrigs- og socialminister Karen Ellemann (V) kan i hvert fald ikke.

»Plejeboliggarantien er en god og nødvendig garanti, der skal sikre, at ældre hurtigt får en plejebolig eller en plejehjemsplads at bo i, når kommunen har vurderet, at de har behov for pleje og omsorg. Når det er sagt, kan jeg selvsagt ikke stå her i dag og garantere, at alle kommuner lever op til garantien«, fastslår ministeren i et skriftligt svar til den socialdemokratiske boligordfører Thomas Jensen.

Garantien blev indført som en del af finanslovaftalen for 2006 mellem regeringen og Dansk Folkeparti.

Ministerens svar dokumenterer ifølge Thomas Jensen, at »plejehjemsgarantien ikke er det papir værd, den er skrevet på«. »Jeg synes, at vi endnu en gang ser, hvordan regeringen løber fra sine garantier, hvordan man fralægger sig ansvaret og siger: Det er kommunernes opgave«, siger Thomas Jensen.

Karen Ellemann mener, at regeringen har gjort meget for at sikre, at kommunerne har mulighed for at leve op til garantien, og henviser blandt andet til, at kravet til den kommunale grundkapital for plejeboliger er sat ned fra 14 til syv procent.

ritzau

Arkivfoto: Lars Hansen

Endnu en sygdom udryddet

SYGDOM. For blot anden gang i verdenshistorien ser det ud til at være lykkedes at fjerne en sygdom totalt fra kloden. Første gang var, da kopper i 1980 blev erklæret for udryddet. Denne gang gælder det virus bag verdens mest ødelæggende kvægsygdom, kvægpest. Der er ikke set noget tilfælde siden 2001.

kaare.skovmand@pol.dk

Gratis sex vækker opsigt

PROSTITUTION. Copenhagen er ifølge det amerikanske tv-selskab blevet til Gropenhagen – 'grope' betyder befamle eller rage på – efter at Københavns prostituerede har tilbudt gratis sex til deltagere i klimatopmødet. Tilbuddet er et modtræk til overborgmester Ritt Bjerregaard (S), som har omdelt postkort til hoteller med ordlyden: »Vær bæredygtig. Køb ikke sex!«.

Også mange andre udenlandske medier skriver om de prostitueredes udspil.

ritzau

Nissebande sendt i fængsel

KRIMINALITET. Fire 19-årige mænd blev i går fængslet af en dommer i Århus for mindst 10 tilfælde af indbrud. De fire ungersvende blev anholdt fredag efter vidneudsagn om, at de dagen forinden begik et indbrud i Odder syd for Århus, iført nissehuer. De sigtes for mindst 10 indbrud siden 11. november i Malling, Mårslet, Beder, Odder og Ørting ved Århus.

Ved anholdelserne fandt politiet tyvekoster fra flere indbrud.

ritzau

PROBLEMELEVER

Samtale hjælper eksplosive børn

Børn, der går amok, går i sort og slår og råber, er svære at rumme både i skolen og hjemme. Men det hjælper at lytte og samarbejde med børnene.

Man kan skælde ud, straffe og belønne i årevis, uden at det nytter.

Børn med ADHD og andre udviklingsforstyrrelser fylder stadig mere i folkeskolen. Der sidder i gennemsnit mindst et eksplosivt barn i hver skoleklasse, foruden de mange, der henvises til specialundervisning.

DORRIT SAIETZ

På Nyborg Heldagsskole, en specialskole for vanskelige og stærkt udadreagerende børn, har de fundet en metode, hvor de ikke alene løser og forebygger mange konflikter i hverdagen – de træner også børnene i selv at blive bedre til at styre deres temperament og dæmpe den indre uro.

»Meget af det, vi laver her, kunne også bruges i folkeskolen«, siger Nyborg Heldagsskoles leder Torben Juel Sørensen.

»Vi kunne i hvert fald som minimum halvere antallet af børn, der ikke kan rummes i skolen, hvis vi havde tid til at tale med de udadreagerende børn«, vurderer han. I de sidste fem år har han arbejdet med »samarbejdsbaseret problemløsning«, som er en metode udviklet af den amerikanske psykolog og professor ved Harvard Medical School Ross W. Greene. Hele skolens personale har været på kursus i metoden, som indtil videre kun er lidt kendt i Danmark. Men i Nyborg oplever heldagsskolen en voksende interesse, også fra de lokale folkeskoler, som leverer og modtager elever fra specialskolen.

»Alle står i kø for at få mere viden om det her«, siger Torben Juel Sørensen.

En mental supertanker

På Lystrup Skole, som er en ganske almindelig folkeskole uden for Århus, kender man alt til problemerne med udfordrende børn, siger viceskoleinspektør og pædagogisk leder Morten Fjord. Han begyndte for et par måneder siden på eget initiativ at arbejde med »samarbejdsbaseret problemløsning«, og nu har hele skolens personale været på kursus i metoden.

»Det er en mental supertanker, vi er ved at vende hos personale og medarbejdere«, siger han. »På papiret lyder det simpelt nok, at vi skal tale med børnene og lytte til dem. Men i vores travle hverdag, når folk står i pressede situationer, handler man ofte på rygraden – man skal hurtigst muligt skabe ro og orden og genvinde kontrol, og så tyer man til at sætte sin vilje igennem«, siger han.

Hjælper også forældre

Konsulent og tidligere gymnasielærer Inge Brink Nielsen har de seneste tre år holdt kurser for skoler og forældre om at håndtere de eksplosive børn ved hjælp af samarbejdsbaseret problemløsning. Hun er en ud af to certificerede trænere herhjemme, som tilsammen har haft op mod 3.000 personer på kurser.

»Metoden går ud på, at du som voksen skal finde ud af, hvad det her barns specielle vanskeligheder er. Hvilke typiske situationer udløser barnets værste øjeblikke? Og dernæst sætte en træning i gang, der giver børnene nogle af de færdigheder, de mangler, for at kunne håndtere situationerne«, fortæller hun.

Forældre og plejeforældre til meget vanskelige børn har stor glæde af metoden, siger Inge Brink Nielsen. Mange familier har været tæt på at blive revet i stykker af et voldsomt og ustyrligt barn, som kan være så skræmmende i sine raserianfald, at resten af familien går rundt på listesko i evig frygt for at udløse ragnarok.

En øjenåbner

Gennem dialogmetoden oplever børnene for første gang, at de voksne virkelig lytter, anerkender og tager deres vanskeligheder alvorligt.

Næste skridt bliver at få børnene til selv at komme på banen og hjælpe med at finde på ideer til, hvordan problemet kan løses.

Morten Fjord fra Lystrup Skole betegner metoden som en øjenåbner, efter at skolen i årevis har skældt ud, formanet og sendt elever uden for døren igen og igen, uden at det hjælper.

»Børnene bliver stolte, vokser, føler sig hørt og set i deres behov. Det er noget helt nyt. Nogle af de børn hænger i en gråzone til at skulle videre til et andet tilbud. Hvis vi med denne metode kan hjælpe flere til at blive i den normale skole, så er det en utrolig sejr«.

> Vi kunne halvere antallet af børn, der ikke kan rummes i skolen
> Torben Juel Sørensen, skoleleder

Samarbejdsbaseret problemløsning er ikke en trylleformel, understreger Inge Brink Nielsen. Det tager tid, tålmodighed og hårdt arbejde at lære både børn og voksne at løse gamle konflikter på en ny måde.

»Men selv om det opleves som uvant at give slip på det kendte, er det en stor befrielse at få et redskab, der kan skabe forbedring for ens barns og familiens liv«.

dorrit.saietz@pol.dk

Børn opfører sig ordentligt, hvis de kan

På Nyborg Heldagsskole går de vanskeligste elever, som ustandselig eksploderer både hjemme og i deres tidligere skoler. Men samarbejde og dialog lærer dem at tøjle deres hidsighed.

DORRIT SAIETZ

Selv om vi kommer midt i et frikvarter, høres der kun en dæmpet mumlen af stemmer og skramlen fra madkasser, der pakkes ud.

»Det er ikke helt til at tro, at vi her har de værste børn i hele kommunen, vel?«, siger Torben Juel Sørensen, som er skoleleder for Nyborg Heldagsskole, en specialskole, som tager imod de mest uregerlige, ustyrlige børn. Børn, som ikke kan rummes i normale klasser; som ustandselig kommer op at slås, eksploderer, går amok og ødelægger ting.

Mathias på 10 år har taget kvælergreb på en kammerat og slynget ham op mod væggen. Han har været i utallige slagsmål, råbt ad lærerne, er løbet ud af klassen eller sågar hoppet ud ad vinduet.

Patrick på 12 har revet bøger i stykker, sparket, været oppe at slås med alle på sin skole og spoleret alt fra fodboldkampe til frikvarterer.

Nu sidder de begge og fortæller stille og roligt om det. Og om, hvad de har lært af at gå på Nyborg Heldagsskole.

»Jeg skal lade være med at slå igen, når jeg bliver sur«, siger Mathias. »Det kniber stadig lidt, men jeg er blevet meget bedre. Og så skal jeg lære en lille smule endnu at lade være med at bestemme så mange ting i frikvarteret«, siger han.

Patrick: »Jeg øver mig i at styre min vrede og ikke slå og gøre alt muligt, men hellere kalde på en voksen«.

Masser af uro og ballade

For fem år siden stod konflikterne i lys lue på skolen, fortæller Torben Juel Sørensen. Selv om de ydre rammer var på plads, med kun fem elever i hver klasse, masser af personale og struktur på hverdagen, var der konstant kø af elever, som lærerne ikke magtede, foran hans kontor.

»Vi måtte meget ofte bruge fysisk magtanvendelse, hvor vi holdt en elev fast – det kunne ske flere gange om dagen«, fortæller den erfarne skoleleder.

Trods mange års arbejde med specialpædagogik følte han, at skolen var ved at køre helt galt, med elever, der blev stadig vanskeligere, personale, der sled sig selv op og masser af uro og ballade.

Nærmest ved et tilfælde faldt han over den amerikanske psykolog Ross W. Greenes metode for at arbejde med »eksplosive børn«, dvs. børn med en række af de diagnoser, som i disse år uddeles med rund hånd: ADHD, autisme, OCD, Tourettes og andre udviklingsforstyrrelser.

Et gennemgående fælles træk hos alle børnene er, at de er overdrevent følsomme over for sanseindtryk og har svært ved at klare pres, stress og forandringer. Deres tærskel er abnormt lav, og når de 'eksploderer' og giver sig til at råbe ukvemsord og slå vildt omkring sig, er det ikke bare dårlig opdragelse, men en reaktion på, at de føler sig trængt op i en krog.

> Jeg øver mig i at styre min vrede og ikke slå og gøre alt muligt, men hellere kalde på en voksen
> Patrick, 12 år

Ross W. Greenes metode tager udgangspunkt i, at børn opfører sig ordentligt, hvis de kan. Når de ikke kan, har de brug for at lære det, ikke for straf eller konsekvens. Gennem systematisk dialog skal de voksne finde årsagerne til, at et barn går i sort, og dernæst inddrage barnet selv i at finde alternative måder at reagere på og løse konflikterne.

»Det ser let ud, men det har været en hård rejse«, siger Torben Juel Sørensen. »I stedet for at skælde ud og irettesætte skulle vi lære at sige: Jeg kan se, at du har det svært lige nu. Hvad er det, der gør, at du bliver så hidsig?«.

Børn hidser sig ikke op og mister besindelsen, fordi de gerne vil det, men fordi de ikke kan andet. For barnet selv er det faktisk en skræmmende og ubehagelig oplevelse at have det sådan.

Som 13-årige Stefan for eksempel beskriver det, han kalder for »mine anfald«:

»Min bevidsthed falder fuldstændig tilbage, og min vrede tager over. Efter anfaldet kan jeg næsten ikke stå på benene«, siger han.

Børnenes egne løsninger

Gennem systematisk dialog og samtale lærer børnene, at der er andre måder at handle på, når de er på vej til at gå i sort – og at det er acceptabelt at vælge en anden vej. Hvis en elev for eksempel har brug for at gå udenfor for at falde ned og få ro på, bliver han ikke længere hindret i det eller skældt ud.

»Nogle elever har brug for at gå hele vejen op til Nyborg Statsfængsel, og det er altså 3-4 kilometer væk«, siger Torben Juel Sørensen. »Så er næste skridt at sige, fint, det er godt, at du går udenfor i stedet for at gå amok i klassen. Men kunne vi finde på noget, så du ikke behøver at gå helt op til statsfængslet en anden gang? Og så foreslår eleven måske selv, at han kan gå nogle runder om skolen. Eller man finder i fællesskab på nogle andre luftventiler, hvor dampen kan slippe ud«.

Der er elever, som kan få ro på sig selv ved at kramme en sten i lommen. Eller ved at tælle til 100 på fransk. Det sværeste for lærere, pædagoger og forældre er at træde et skridt tilbage og lade være med at komme med de færdige løsninger. Den metode, eleven selv er med til at foreslå, virker næsten altid bedst.

Det er vigtigt, at løsningen er tilfredsstillende for alle parter. Samarbejdsbaseret problemløsning handler ikke om, at børnene bare skal have deres vilje, men at de skal lære at tænke fleksibelt og finde kompromiser. Også når det gælder de indbyrdes konflikter mellem børnene, som ofte fylder meget i hverdagen.

»Jeg har haft elever, der måske har siddet en hel time for at komme med en løsning. Hvis det første forslag ikke er holdbart, bliver de sendt tilbage for at prøve igen. Men det rykker meget mere, når det ikke hele tiden er de voksne, der serverer løsningerne«, siger Torben Juel Sørensen.

Resultaterne på Nyborg Heldagsskole er langt mere ro, bedre læring, ingen larm, uro og konflikter, og mange flere elever, der efter et par år kan vende tilbage til en mere almindelig skolegang, hvor de tager de værktøjer med sig, de har lært til at tøjle den indre uro.

Eleverne er normaltbegavede, men er ofte kommet flere år bagud rent fagligt, når de kommer hertil, fordi de har brugt så meget energi på at styre deres indre kaos. Nu indhenter de meget af det forsømte, og hvor det før kun var en enkelt eller to blandt de ældste elever, der kunne klare at gå til afgangsprøve, er det nu de fleste.

»Det er jo nogle utrolig gode elever, hvis de bliver mødt rigtigt. De er positive, hovedet fejler ikke noget, og de vil meget gerne lære«, siger Torben Juel Sørensen.

dorrit.saietz@pol.dk

RO. De ydre rammer er på plads på Nyborg Heldagsskole, hvor elever som Adam (i forgrunden) får masser af voksenstøtte på små hold. Det vigtigste er, at eleverne lærer at overvinde deres vanskeligheder. Foto: Nils Lund Pedersen.

FAKTA
PROBLEMLØSNING

Udgangspunktet er en grundig kortlægning af barnets vanskeligheder og de specifikke situationer, der udløser kriser eller 'eksplosioner'.

Dernæst kan man tage fat på samtalemetoden, som består af tre trin:
Trin 1) Empati. Vis, at du anerkender barnets oplevelse af problemet, og spørg ind til det.
Trin 2) Definer problemet: Hjælp barnet med at sætte ord på problemet, og bring dine egne bekymringer eller ønsker på banen.
Trin 3) Invitation: Indbyd barnet til en fælles brainstorm for at finde løsninger, der imødekommer begge parter.

Læs mere om metoden og Ross W. Greenes bøger på
www samarbejdsbaseretproblemlosning.dk
www jb-cps.dk